

vě naopak tím, že strany vyhradily určení výše útrat soudu, nevyřídily smírem ještě spor v celém rozsahu, nýbrž otázku výše útrat sporu vyhradily rozhodnutí soudem. Povinnost soudu rozhodovati o výši útrat proto neodpadla, naopak strany výslovně této další činnosti soudu si vyžádaly tím, když soud pověřily, aby jim útraty co do výše upravil.

Podle § 514 c. ř. s. jest proti k a ž d é m u soudnímu usnesení přípustný rekurs, pokud není podle předpisů civilního řádu soudního vyloučen.

Zaváže-li se smírem strana, že zaplatí útraty sporu, jak budou soudem upraveny, nelze rozuměti výrazem »soud« výlučně soudu první stolice, nýbrž soud v širším slova smyslu, tedy případně také soud druhé stolice, pakliže strana, která nebude spokojena s výší útrat, jak ji upravil soud první stolice, podá proti usnesení soudu první stolice rekurs. Strany totiž předpokládají p r a v o p l a t n o u úpravu útrat sporu.

Soud, když upravuje útraty, rozhoduje o jednotlivých položkách seznamu útrat podle sazeb advokátního tarifu, dále o účelnosti jednotlivých výkonů, za něž se žádá odměna nebo náhrada výkonů, a podle určitého nunkta, které no případně strany ujednaly při uzavření smíru, jako základ, podle kterého jest útraty upravit. Kdyby strany pokládaly výši útrat, jak ji určí soud první stolice, za konečnou a definitivní, neměly by žádného prostředku, aby byla svednána náprava pro případ, že první soud se dopustil při určení útrat zřejmého omylu, nebo pro případ, že vadně a v neshodě s právními předpisy upravil útraty co do jednotlivých položek.

Tak tomu jest také tehdy, pakliže strany ujednaly smírem, že útraty sporu upraví procesní soud. I zde jest rekurs přípustným, neboť ne-

lze smír tohoto znění vykládati tak, že procesní soud měl rozhodovati o výši útrat s konečnou platností a že se snad strany tímto způsobem vzdaly svého práva rekursu. Vzdání se opravného prostředku musí býti výslovné a nesmí vzbuzovati žádné pochybnosti.

Strany tím, že úpravu útrat vyhražují soudu, nedávají nijak najevo, že úpravu útrat přijmou tak, jak bude procesním soudem provedena. Tomu by bylo jedině tehdy, kdyby se strany výslovně svého práva rekursu do usnesení upravujícího útraty vzdaly. Strany se tudíž nepodrobují nějakému autoritativnímu výroku soudu ani nepřiznávají soudu úlohu nějakého rozhodčího. Ostatně takovouto úlohu procesní soud by ani vzhledem k ustanovení § 578 c. ř. s. nesměl přijmouti.

Jedině tehdy, pakliže strany při uzavření smíru se výslovně vzdaly práva rekursu proti usnesení, kterým soud upraví útraty rozepře, jest rekurs podle § 472 c. ř. s. nepřípustným. Frydrych.

Slovenská úprava »židovské otázky«.

Slovenská vláda vydala podle § 4 zák. ze 14. III. 1939, č. 1 Slovenského zákoníka o samostatném Slovenském státu vl. nař. ze dne 18. IV. 1939 o vymezení pojmu žida a usměrnění počtu židů v některých svobodných povoláních. Toto vládní nařízení stanoví:

I. Vymezení pojmu žida.

§ 1. (1) Za žida se pokládá bez ohledu na pohlaví a státní příslušnost: 1. Kdo je nebo byl israelského vyznání, i když po 30. říjnu 1918 přestoupil na některou křesťanskou víru; 2. kdo je nebo byl bez konfese a pochází alespoň z jednoho rodiče israelského vyznání; 3. kdo pochází z osoby uvedené pod bodem 1 nebo 2 (vyjma takového potomka, který sám pře-

stoupil na některou křesťanskou víru před 30. říjnem 1918); 4. kdo uzavřel po dnu účinnosti tohoto nařízení manželství s osobou, uvedenou pod body 1 až 3, po dobu tohoto trvání manželství; 5. kdo po dobu účinnosti tohoto manželství žije s osobou uvedenou pod body 1 až 3 v mimomanželském společenství, jakož i potomci, zplozeni z takového manželství.

(2) Výjimku v případech hodných zvláštního zřetele stanoví vláda.

§ 2. (1) Ve sporných případech, zda jde o osobu, pokládanou podle tohoto nařízení za žida, rozhodne okresní úřad, v jehož obvodu kterého má osoba své bydliště (pobyt).

(2) Žádost o toto rozhodnutí může podat jednak osoba, u níž je sporné, zda má být považována za žida, jednak také jiná osoba (fysická nebo právnická), osvědčí-li svůj právní zájem, že jí záleží na tom, zda se příslušná jiná osoba považuje za žida nebo nikoli. Rozhodnutí může se stát také z podnětu úřadu nebo soudu.

(3) Proti rozhodnutí okresního úřadu jest přípustné odvolání do 15 dnů ode dne vydání výměru (druhý odstavec paragrafu 72 vl. nař. ze dne 15. ledna 1938, č. 8/38 Sb. z. a n. o správním řízení), na ministerstvo vnitra. Odvolání třeba podat u okresního úřadu, který ve věci rozhodl. Stížnosti na nejvyšší správní soud se nepřipouštějí.

II. O usměrnění počtu židů v některých svobodných povoláních.

V advokacii. § 3. Počet židů advokátů (advokátních koncipientů) určuje se čtyřmi procenty celkového počtu zapsaných členů příslušné komory.

§ 4. 1. Přebytek advokátů (advokátních koncipientů) vymaže se ze seznamu příslušných komor a to z úřední moci. 2. Vymaže se zejména ti, kteří a) nemají své splatné daně, dávky, poplatky, nebo jiná veřejná břemena vyrovnány, b) podle svého majetkového stavu nebo podle svých výdělkových poměrů v jiném zaměstnání nejsou odkázáni na toto zaměstnání, c) praxi ve skutečnosti nevykonávají, d) neovládají přiměřeně státní řeč, e) nejsou žádoucí v tomto povolání z jiného důležitého veřejného zájmu.

§ 5. 1. Z důvodu nevyhnutelné potřeby nebo z jiných zvláštního zřetele hodných důvodů, pokud trvají, může ministerstvo spravedlnosti ponechat advokáty-židy v jejich povoláních nad počet, přípustný podle § 3. 2. Počet takto připuštěných nesmí přesahovati 10% celkového počtu členů příslušné komory.

§ 6. 1. Výmaz podle § 4 neřeší výbor příslušné komory. 2. Proti výmaznímu usnesení je přípustné odvolání do 15 dnů na ministerstvo spravedlnosti. Odvolání nemá odkládacího účinku. O odvolání rozhodne ministr spravedlnosti s konečnou platností.

§ 7. 1. Advokát žid smí zastupovat pouze stranu žida kromě případů, že by v obvodu krajského soudu, kde má sídlo, nebyl jiný advokát, který by mohl stranu zastupovat. 2. Ustanovení tato vztahují se také na substituční zastoupení a to jak mezi advokáty, tak mezi advokátními koncipienty. 3. Spolky, jakékoliv obchodní a hospodářské společnosti a jiné právnické osoby kromě právnických osob, které sledují zájmy židovského vyznání a židovské kultury, nepatří pod pojem strany, kterou by mohl zastupovat advokát-žid. 4. Porušení těchto ustanovení má právní následky, jako by strana vůbec nebyla zastoupena. Za tyto následky je odpovědný disciplinárně i majetkově advokát-žid přijavší pověření, a to pokud jde o majetko-právní odpovědnost vůči zmocniteli případně vůči jeho dědicům.

§ 8. Ministr spravedlnosti může povoliti, aby veřejný notář zastupoval na okresním soudu ve svém obvodu stranu ve sporu tam, kde má sídlo pouze jeden advokát nebo tam, kde je více advokátů, ale nikdo z těchto advokátů stranu nemůže nebo nechce zastupovati. Povolení toto může ministr spravedlnosti na návrh příslušné komory kdykoliv odvolati.

Ve veřejném notářství.

§ 9. Žid nemůže býti veřejným notářem.

V povolání redaktorském.

§ 10. Žid může býti redaktorem pouze židovského časopisu, to jest časopisu, který je výslovně jako takový označen a sleduje zájmy židovského vyznání a židovské kultury.

Ustanovení společná.

§ 11. Došlo-li k výpovědi pracovního poměru vzhledem na toto vládní nařízení, platí o ní a o odbytném ustanovení vládního nařízení z 18. dubna 1939 o zkrácení výpovědní lhůty pro služební poměry upravená podle soukromého práva a o odbytném při výpovědi.

§ 12. 1. Přestupků se dopouští a trestá se příslušným okresním soudem uzamčením, spojeným s pracovní povinností do 3 měsíců a peněžitým trestem od 1000 do 5000 Ks; a) kdo jsa podle tohoto vládního

ho nařízení vyloučen z výkonu svého povolání, pokračuje v tomto povolání; b) kdo v tomto povolání zaměstnává anebo umožňuje zaměstnávat osobu z tohoto povolání vyloučenou; c) kdo jakýmkoliv způsobem přímo nebo nepřímo umožňuje osobě vyloučené podle tohoto nařízení pokračovati v povolání jí odňatém; d) kdo se proviní proti usnesením, uvedeným proti § 7).
2. Člen advokátní a veřejno-notářské komory, který se provinil proti usnesením bodů a) až b) ztrácí rovněž své povolání a vymaže se ze seznamu příslušné komory.
3. Podmíněný odklad výkonu trestu, uložený podle tohoto paragrafu, je vyloučen.

Vládní nařízení podle § 13 nabývá účinnosti dnem vyhlášení a splní je ministr spravedlnosti v dohodě se zúčastněnými ministry.

Organisace slovenských soudů.

Na Slovensku byly obvody vrchních soudů v Bratislavě a v Prešově nyní sloučeny. Pro celý obvod Slovenského státu se zřizuje vrchní soud v Bratislavě. Pro vyřizování soudní agendy z obvodu krajského soudu v Levoči, v Prešově a Michalovcích se určuje oddělení vrchního soudu bratislavského, sestávající ze tří, případně ze čtyř senátů s přiměřeným kancelářským personálem se sídlem v Prešově. U vrchního soudu v Bratislavě pro celý obvod se zřizuje vrchní státní zastupitelství. Při oddělení vrchního soudu bratislavského se sídlem v Prešově se zřizuje oddělení vrchního státního zastupitelství bratislavského. Dnem, jímž začne vrchní soud v Bratislavě svou činnost, stávají se soudcové a ostatní zaměstnanci ustanovení pro vrchní soudy v Bratislavě a v Prešově zaměstnanci vrchního soudu v Bratislavě. Den, jímž začne působnost

nově zřízeného vrchního státního zastupitelství v Bratislavě, určí vyhláškou slovenský ministr spravedlnosti.

Slovenští živnostníci v Čechách a na Moravě.

Oddělením Slovenska stali se všichni Slováci cizinci a všechny osoby, které mají domovské právo na Slovensku, mohou býti připuštěny k provozování živnosti jen tehdy, jestliže obdrží od zemského úřadu formální připuštění podle § 8, odst. 2 ž. ř. Vzhledem k tomu, že ministerstvo obchodu nařídilo provádění přezkoumání živnostenských oprávnění, budou živnostenské úřady patrně ve všech případech vyžadovati dodatečně od Slováků, i když tito jsou zde usedlí, aby prokázali toto formální připuštění.

S hlediska právního ovšem není podkladu pro odnětí práva již jednou nabytého a stížnost k nejvyššímu správnímu soudu podaná proti zastavení živn. provozu, patrně bude úspěšná. Poněvadž však živnostenský úřad patrně vyloučí odkladný účinek opravných prostředků, bude míti stížnost spíše jen ráz akademický.

Naproti tomu pokud jde o osoby německé národní příslušnosti, které se staly německými státními příslušníky ve smyslu nařízení říšského ministra vnitra z 25. IV. 1939, platí ustanovení tohoto nařízení, že němečtí státní příslušníci mají také práva státních příslušníků Protektorátu Čechy a Morava, avšak jen pod podmínkou, že mají bydliště na území Protektorátu Čechy a Morava.

Autoři článků v tomto čísle:

Advokát v Praze Dr. Josef Pužman, advokát v Praze Dr. Karel Knap, univ. prof. Dr. Zdeněk Peška, univ. doc. a rada min. vnitra Dr. Jaroslav Pošvář, rada kraj. soudu v Praze Dr. Josef Frydrych.